

PARTEA ÎNTÂI IARNA (ZIMA)

Nu am făcut altceva decât să spun, iar și iar, fără să obosec, că aici nu există nici o ușă, dar că, la ușă aceasta care nu există, trebuie totuși bătut.

Lev ^oestov, după o cugetare
a lui Gabriel Marcel

1

Am înnebunit complet în anul în care am împlinit patruzeci de ani. Mai-nainte, ca toată lumea, dădeam semne că aș fi normal. Adevărata nebunie scoate capul când încetează comedia socială. Era după al doilea divorț al meu. Îmi mai rămăseseră ceva bani, așa că am șters-o din țară. Am iubit mereu și desigur voi mai iubi, însă nădăjduiam să fentez dragostea, „sentimentul acesta ridicol însoțit de mișcări destrăbălate“, vorba lui Théophile Gautier. De altfel, renunșasem la toate drogurile puternice, nu văd de ce dragostea ar fi trebuit să facă excepție. Pentru cea dintâia oară de când mă născusem trăiam de unul singur și înțelegeam să profit de moment. Poate că mă asemănam cu epoca mea lipsită de structură. Recunosc, e plicticos să trăiești fără coloană vertebrală. Habar nu am cum se descurcă celelalte nevertebrate. Am crescut într-o familie dezmembrată, înainte de a o dezmembra și eu pe a mea. Nu aveam nici patrie, nici rădăcini, nici vreo legătură de orice fel

ar fi fost să fie, în afara unei copilării uitate, ale cărei fotografii sunau tare fals, și a unui ordinator portabil cu conectare wifi ce-mi dădea iluzia că sunt în legătură cu tot restul universului. Consideram amnezia drept pisc al libertății. Este aceasta o maladie suficient de răspândită în zilele noastre, cred că vom reveni asupra subiectului. Călătoream fără bagaje și închiriam apartamente mobilate. Chiar credeți că e sinistru să trăiești printre mobile pe care nu tu le-ai ales? Nu sunt de acord. Cu adevărat sinistru e să pierzi ceasuri în șir prin magazine, ezitând între diferite modele de scaune. Nici mașinile nu mă interesau. Mi-e pur și simplu milă de bărbații care își tot compară cilindreele. Timpul pe care-l pierd ăștia, enumerând tot soiul de mărci de automobile, este înfiorător. Citeam cărți în format de buzunar, subliniind cu pixul anumite fraze, înainte de a le arunca pe amândouă la coș (și cartea, și pixul). Încercam să nu păstrez nimic altunde decât în propriu-mi cap. Aveam impresia că mi se îmbulzeau tot felul de lucruri în creier, dar cred că printre ele se aflau și gândurile, ba chiar acestea ocupau încă și mai mult loc. Vechile mele televizoare, făcute stivă în cutii de carton, zăceau în fundul unui hangar acoperit cu tablă ondulată, dintr-o suburbie pariziană. Eram posesorul unei mari biblioteci răspândite prin vechi birouri din cartierul Odeonului, pe unde am mai lucrat din când în când, ca editor de literatură contemporană. Tăiam din agendă, cu linii apăstate, zilele trecute, ca un pușcăriaș care le-nscrie pe peretele celulei. Cum nu mai citeam ziarele franțuzești, aflam știrile cu mare întârziere: „Măi, să fie! A murit Eddy Barclay?“ Săptămâni după săptămâni nu ieșeam din casă, legat de lume doar prin site-urile unor farmacii sau prin cele specializate în spanking, pe care le găseam pe internet. În 2005 nu am mâncat nimic. Credeam că am scăpat de trecut ca și cum aș fi părăsit o femeie: laș, incapabil de a o privi în ochi. Mă credeam cetățean al lumii. Consideram Europa un vechi monument care poate fi vizitat fără ghid, doar cu un GPS de buzunar, cutiuță neagră din

care emană o voce severă de femeie care îmi ordonă: „La 500 de metri, pregătiți-vă să faceți dreapta.“ Scriam cărți poștale pe care nu le trimiteam niciodată. Se îngrămădeau toate într-o cutie de pantofi, împreună cu acelea care mi se întorceau cu ștampila: „De returnat expeditorului, destinatarul nu mai locuiește la adresa indicată“. Aș fi vrut să evit tristețea, însă nu poți uita lucrurile la comandă. Nu prea știu de ce vă spun toate astea tocmai dumneavoastră. În sfârșit, mi-ar plăcea să vă povestesc cum am înțeles eu că tristețea este necesară.

2

Meseria mea nu era chiar de „talent scout“, chiar dacă numele îi este patetic. Eram plătit pentru a căuta cea mai frumoasă față din lume, iar în Rusia chiar că ai de unde alege. Uneori aveam impresia că sunt un parazit, un contrabandist sau un proxenet. Un fel de șacal, hrănindu-se însă doar cu carne proaspătă. Un căpitan Achab a cărui balenă albă s-ar fi numit Mirjana, Liuba sau Varvara. Viitorul meu profesional depindea de câteva proporții, de dimensiunile unui piept, de o rotunjime evidentă sau de un profil copilăros. Știam să disting, dintr-o ochire, un nas șmecheresc, o gură suavă, o frunte bombată, crisalida ascunsă în coconul de mătase. Căutam raportul geometric ideal între distanța dintre ochi și lungimea gâtului, contradicția perfectă între obrăznicia unor sâni născânzi și nevinovăția scobiturii fragilei clavicule. Frumusețea este o ecuație matematică: de exemplu, distanța dintre baza nasului și bărbie trebuie să fie aceeași ca și aceea dintre marginea de sus a frunții și sprâncene. Sunt reguli care trebuie respectate. În această situație este numărul de aur (1,61803399), care înseamnă înălțimea piramidei lui Keops

împărțită la jumătatea bazei. Dacă vă împărțiți înălțimea la distanța dintre buric și sol, trebuie să obțineți numărul de mai sus, ceea ce este necesar să se întâmple și dacă împărțiți distanța dintre buric și sol la distanța dintre buric și vârful capului. Dacă nu, sunteți de nefutut.

Zilele îmi erau simple: trezirea, ca prin ceață, pe la două, casting și ședințe foto după-amiaza, distribuire de cărți de vizită seara. Modelul meu era Dominique Galas, francezul celebru care a descoperit-o pe Claudia Schiffer în 1987, într-o discotecă din Düsseldorf. L-am întâlnit pe insula Saint-Barthélémy, când ieșise la pensie, la 43 de ani, un tip energic și încântător, mai degrabă bine întreținut pentru cineva care nu dormise timp de douăzeci de ani. Profesiunea noastră de recrutatori estetici este dificilă: de câte ori n-am crezut că am dat peste perla rară, peste top-modelul viitorului, peste rotunjimile secolului, pentru ca, apropiindu-mă, să constat că ființa era ofilită, buboasă, unuroasă, că bărbia îi pleca într-o parte, că moletele prea erau umflate, că îi cădea părul, că sutienul era gol, iar genunchii nasoi și prea osoși? Galas repeta următorul dicton (pe dos decât Oscar Wilde): „Ferește-te de prima impresie, fiindcă este întotdeauna greșită“. Claudia Schiffer nu-i spunea nimic atunci când o văzuse bățându-se în ringul de dans. O tulpină teutonă înaltă ca alte mii și mii, cu umerii la fel de pătrășoși ca și dinții. Însă a știut să descifreze în ea potențiala nouă Bardot. Ca și Gia, „model scout“-ul georgian care a descoperit-o pe Natalia Vodianova la Nijni-Novgorod, sau Tigran, armeanul care controla recrutările din Moscova, Galas avea privirea pătrunzătoare. A avea *la vista* și cunoștințe. Nu te afli-n treabă, făcând pe scouterul: trebuie să depistezi căile optime, să ai relații, să respecti anumite reguli, dintre care iată-le, mai departe, pe principalele șase.

1. Nu abuzezi sexual de fete (cu excepția cazului în care chiar ele o cer);

2. Nu soliciți niciodată numărul de telefon unei fete aflate sub contract cu Gia sau cu Tigran;
3. Deplasările de fac întotdeauna în mașină, cu șofer și bodyguarzi;
4. Nu abordezi nicidecum fetele care poartă noaptea ochelari de soare;
5. Nu te atingi de cocaină;
6. Și, mai ales, nu te îndrăgostești niciodată.

Fotogenia este un mister. Anumite fete, sublime în viața de toate zilele, nu spun nimic în imagine. Așa că, mai bine treci mai departe decât să le faci vreun semn. Fetele cele mai scilpitoare în carne și oase nu agață lumina, pe când câte-o fufetă oarecare, cu nas borcănat și ochi înfundați în orbite s-ar putea dovedi rentabilă dacă posedă acest dar al cerurilor: să fie iubită de camera foto. Este o chestiune de osatură și de personalitate, de umbre pe obraji, de voință exprimată de bărbie, de melancolie ori de animalitate în atitudine. Iată motivul pentru care nu ies niciodată fără bătrânul și eficientul meu Pola. Aparatele digitale aplatizează reliefurile, pătează părul. Când Corinne Day a descoperit-o pe Kate Moss pentru cea dintâi serie a ei din *The Face*, a făcut-o dând peste un Polaroid pe care i-l pasase Sarah Doukas de la agenția londoneză Storm, cu care se întâlnise în aeroportul din New York. Micuța englezoaică avea pe atunci paisprezece ani și visa să ajungă stewardesă. În prezent câștigă treizeci de milioane de lire sterline pe an (puteți să vă închipuiți că din tot ceea ce câștigă, „model scout“-ul ei ia 10%?! Uneori, noaptea, visez povestea asta!). Nu știu dacă, acum, lui Kate Moss i se mai întâmplă să circule cu vreun avion de linie.

3

Meseria mea era să știi de ce li se scoală gagiilor. Fetele care fac zile negre soților le-o fac să se scoale soților. Ceea ce îi excita pe bărbați la începutul secolului XX era puritatea. Toată lumea dorea puritate, fiindcă indivizii se considerau, pesemne, dezgustători. Bărbații nu erau atrași decât de fizicul copilăresc și, în consecință, femeile se deghizau toate în fetițe rozalii. Nu am avut niciodată încredere în tipii care se afișează cu puștoaice: sunt ori fanfaroni care fac fițe prin Saint-Tropez, ori homosexuali refuțați. Se umflă-n pene pe lângă ele ca acei automobiliști la volanul noilor lor mașini sport. În epoca actuală, în care femeia frumoasă a devenit un trofeu, unele serate seamănă cu concursurile de tekeli: câștigă cine ține-n brațe cel mai proaspăt animăluț. Bărbații compară corpurile însoțitoarelor, mărimea ochilor, parfumul părului și lungimea lesei.

— Ia privește-mi tânăra logodnică, ce privire limpede și albastră are.

— Da' tu, ia aruncă-ți o privire la păpușica asta a mea de porțelan cu genele-ntoarse.

— Prea bătrână. Ce, ți s-a stricat filtrul de umflata, de-a trecut și două la metru asta?

— A ta parcă-i mama-mare. Pardon, rectific: parcă-i tata-mare. Da' vreo surioară n-are?

— Fii-sa alei tale cred că dă mai bine.

— (*râsete*) Noroc că nu vorbesc franceza proastele astea!

— Ia sărut-o pe obraji, ca să-i ștergi cu barba stratul ăla de-un deget de fard și să-i scoți la iveală tenul de bebeluș.